

24510

การดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี

SELF CARE PRACTICE IN HIV INFECTED PREGNANCY WOMEN

Pregnant women

150/7 ศิริราชวิทยาลัย 2 ไทยนครปฐม รั้วด้วย ๕๑๓๓๐

100 of ๑ พรทิพย์ อารีย์กุล

๗๐๐ of ๑ รอ. สุรีย์พร กฤษเจริญ

ศ.๓๐ ๐๕๐ ๐๔

เลขที่ R6080.A44 ๓๔๓ 25๓๘ ?
เลขที่ ๓.๑
๒๓ / พ.๓. ๓๙

Order No. 8087
DIB No. 96945

ภาควิชาการพยาบาลสูติรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2538

การศึกษาเรื่องการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี เป็นการศึกษาระดับคุณภาพ ชนิดการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยมีจุดประสงค์ของการวิจัย เพื่อบรรยายและอธิบายปรากฏการณ์การดำเนินชีวิต การดูแลตนเอง และปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองตามการรับรู้ ความสถานการณ์จริงของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ทำการศึกษาหญิงตั้งครรภ์ที่รับรู้ว่าคุณเองติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่มาฝากครรภ์ แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ จำนวน 14 ราย ในระหว่างเดือนเมษายน-ตุลาคม พ.ศ. 2538 เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต และการบันทึกภาคสนาม ทำการเก็บข้อมูลที่โรงพยาบาล และไปเยี่ยมที่บ้านในรายการนี้ศึกษาอนุญาตให้ไปได้

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปมัย ซึ่งประกอบด้วยการทำดัชนีข้อมูล การจัดกลุ่มดัชนีข้อมูล การสร้างข้อสรุปและการพิสูจน์ข้อสรุป

ผลการศึกษาพบว่าปรากฏการณ์ของการดำเนินชีวิตอยู่อย่างหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอช ไอ วี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ความรู้สึกเมื่อแรกได้รับรู้ว่าติดเชื้อ เอช ไอ วี ทันทันที คือ ช็อค ไม่แน่ใจว่าติดเชื้อ เอช ไอ วี นึกถึงความตายและเป็นห่วงลูก แต่ในที่สุดยอมรับการติดเชื้อ เอช ไอ วี ความรู้สึกในระยะต่อมา หลังจากรับรู้ว่าติดเชื้อ เอช ไอ วี แล้ว กรณีศึกษาตกอยู่ในภาวะความกลัวและเป็นทุกข์ใจ สิ่งที่กรณีศึกษากลัว คือ กลัวสังคมรังเกียจ กลัวภาวะติดเชื้อจะถูกเปิดเผย กลัวแพร่เชื้อไปยังบุคคลใกล้ชิด กลัวอันตรายจากความรุนแรงและความไม่แน่นอนของโรคและมีความทุกข์อันเกิดจากการขาดความมั่นคงในชีวิต ปรากฏการณ์ในการดำเนินชีวิตต่างๆ ไป ของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ทั้งด้านหน้าที่การงาน กิจวัตรประจำวัน และปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี แต่พบว่าสัมพันธ์ภาพกับสามีกลับดีขึ้น

การดูแลตนเองหลังการรับรู้ว่าติดเชื้อ เอช ไอ วี มีการดูแลตนเองให้มีสุขภาพดี จะได้มีชีวิตอยู่เพื่อเป็นที่พึ่งของลูก โดยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และป้องกันการรับเชื้อเพิ่มจากสามี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากรณีศึกษา ได้ให้ความสนใจในการแสวงหาความรู้ในการดูแลตนเองน้อยมาก

มีการดูแลตนเองทางด้านจิตสังคมโดยปรับสภาพจิตอารมณ์ให้คลายทุกข์ โดยใช้แนวทางศาสนา เรื่องกฎแห่งกรรม และสังขารของชีวิตที่ทุกคนจะหลีกเลี่ยงหนีความตายไม่พ้น มาเป็นสิ่งปลอบใจ และการไม่ปล่อยให้มีเวลาว่าง กรณีศึกษาคำรงสถานภาพทางสังคมไว้ได้โดยการปกปิดการติดเชื้อ ไม่ให้ผู้อื่นรู้และมีการวางแผนการในอนาคต โดยการจัดเตรียมด้านการเงินและที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่คิดเชื่อ เอช ไอ วี คือ การที่
ตระหนักว่าตนเองเป็นคนที่มีความเสี่ยงสูงของลูก ระดับการศึกษา เศรษฐฐานะ แรงสนับสนุนทาง
สังคม ระดับชั้นในสังคม สถานภาพการสมรส ชนิดของครอบครัว และฐานอำนาจในครอบครัว

Abstract

The purpose of this qualitative phenomenological study was to describe and explain the life conduct of HIV -infected pregnant women, their self-care practice, and factors associated with such practice. The subjects were 14 pregnant women attending the antenatal clinic of the Haad Yai Hospital from April to October 1995 who were aware of their infection with HIV.

Data was collected by means of in-depth interview, observations and field-notes and consented home visit. The data was analyzed by the qualitative method which involved indexing and clustering the data, drawing themes and drawing an inductive conclusion and verifying it.

The study found that life as an HIV -infected pregnant woman can be described in two stages: the psychological reactions when they first learned that they were HIV-positive and the psychological reactions thereafter. When the subjects first learned that they were HIV-positive, they were shocked and found the infection hard to believe. They thought about death, were worried about their children, but later came to terms with the fear. These included fear of social discrimination, fear of the exposure of their HIV infection, fear of the transmission of the disease to the people close to them, and fear of the severe and unpredictable attack of the disease. They also suffered from lack of security in life.

As for the subjects' life conduct, the study found that their working life, daily routine, and interaction with others remained the same as before they were infected with HIV. However, the relationship with their husbands has been improved since the infection.

Regarding the subjects' self-care practice after the knowledge of the infection, they maintained good health, hoping that they may live longer for their children by having nutritious food, following the instructions of medical personnel, and the avoidance of receiving more disease from their husbands. It was noted, however, that the subjects showed very little interest in seeking self-care information.

Socio-psychologically, the subjects found comfort in religious beliefs of the law of **Karma** and the facts that life is transient and death is unavoidable. They also found it helpful to always keep themselves busy. The subjects maintained their social status by not revealing their infection with HIV. They planned to save money and seek a place suitable to their health condition.

Factors associated with the self-care practice of the HIV -infected pregnant women in this study were the realization that they were valuable and that their children relied on them, their educational level, economic status, social support, social class, marital status, family type, and power base in the family.